

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voorstel van Wet tot wijziging van enige onderwijswetten in verband met het invoeren van de verplichting voor scholen om de sociale veiligheid op school te waarborgen

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om enkele onderwijswetten te wijzigen in verband met het invoeren van de verplichting voor scholen om de sociale veiligheid op school te waarborgen;
Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I WIJZIGING VAN DE WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

De Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 4b wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4c Verplichting waarborgen sociale veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de sociale veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
 - a. een anti-pestprogramma hanteert, dat in voldoet aan de volgende criteria:
 - 1°. het is theoretisch goed onderbouwd,
 - 2°. het is empirisch adequaat onderbouwd, en
 - 3°. de randvoorwaarden zijn duidelijk beschreven;
 - b. de sociale veiligheid van leerlingen op school monitort;
 - c. er zorg voor draagt dat leerlingen, leraren en ouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon; en
 - d. er zorg voor draagt dat bij een persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:
 - 1°. het coördineren van het anti-pestbeleid, en
 - 2°. de belangenbehartiging in het kader van pesten.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het monitoren van de sociale veiligheid en het welbevinden van leerlingen op school.

B

Artikel 13, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De tweede aanduiding "k" wordt vervangen door: l.
2. Aan het slot van onderdeel l (nieuw) wordt de punt vervangen door een komma.
3. Na onderdeel l (nieuw) worden de volgende onderdelen toegevoegd, luidende:
 - m. de vertrouwenspersoon, en
 - n. de persoon bij wie de taken, bedoeld in artikel 4c, eerste lid, onderdeel d, zijn belegd.

ARTIKEL II WIJZIGING VAN DE WET OP DE EXPERTISECENTRA

De Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 5 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5a Verplichting waarborgen sociale veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de sociale veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
 - a. een anti-pestprogramma hanteert, dat voldoet aan de volgende criteria:
 - 1°. het is theoretisch goed onderbouwd;
 - 2°. het is empirisch adequaat onderbouwd, en
 - 3°. de randvoorwaarden zijn duidelijk beschreven,
 - b. de sociale veiligheid van leerlingen op school monitort;
 - c. er zorg voor draagt dat leerlingen, leraren en ouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon; en
 - d. er zorg voor draagt dat bij een persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:
 - 1°. het coördineren van het anti-pestbeleid, en
 - 2°. de belangenbehartiging in het kader van pesten.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het monitoren van de sociale veiligheid en het welbevinden van leerlingen op school.

B

Artikel 22, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De tweede aanduiding "i" wordt vervangen door: j.
2. De punt aan het slot van onderdeel j (nieuw) wordt vervangen door een komma.
3. Na onderdeel j (nieuw) worden de volgende onderdelen toegevoegd, luidende:
 - k. de vertrouwenspersoon, en
 - l. de persoon, bij wie de taken, bedoeld in artikel 5a, eerste lid, onderdeel d, zijn belegd.

ARTIKEL III WIJZIGING VAN DE WET OP HET VOORTGEZET ONDERWIJS

De Wet op het voortgezet onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 3a wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3b Verplichting waarborgen sociale veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de sociale veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
 - a. een anti-pestprogramma hanteert, dat voldoet aan de volgende criteria:
 - 1°. het is theoretisch goed onderbouwd,
 - 2°. het is empirisch adequaat onderbouwd, en
 - 3°. de randvoorwaarden zijn duidelijk beschreven;
 - b. de sociale veiligheid van leerlingen op school monitort;
 - c. er zorg voor draagt dat leerlingen, leraren en ouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon; en
 - d. er zorg voor draagt dat bij een persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:
 - 1°. het coördineren van het anti-pestbeleid, en
 - 2°. de belangenbehartiging in het kader van pesten.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het monitoren van de sociale veiligheid en het welbevinden van leerlingen op school.

B

Artikel 24a, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De tweede aanduiding "h" wordt vervangen door: i.
2. De punt aan het slot van onderdeel "i" (nieuw) wordt vervangen door een komma.
3. Na onderdeel i (nieuw) worden de volgende onderdelen toegevoegd, luidende:
 - j. de vertrouwenspersoon, en
 - k. de persoon bij wie de taken, bedoeld in artikel 3b, eerste lid, onderdeel d, zijn belegd.

ARTIKEL IV WIJZIGING VAN DE WET PRIMAIR ONDERWIJS BES

De Wet primair onderwijs BES wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 6 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6a Verplichting waarborgen sociale veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de sociale veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
 - a. een anti-pestprogramma hanteert, dat voldoet aan de volgende criteria:
 - 1°. het is theoretisch goed onderbouwd,
 - 2°. het is empirisch adequaat onderbouwd, en
 - 3°. de randvoorwaarden zijn duidelijk beschreven;
 - b. de sociale veiligheid van leerlingen op school monitort;
 - c. er zorg voor draagt dat leerlingen, leraren en ouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon; en
 - d. er zorg voor draagt dat bij een persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:
 - 1°. het coördineren van het anti-pestbeleid, en
 - 2°. de belangenbehartiging in het kader van pesten.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het monitoren van de sociale veiligheid en het welbevinden van leerlingen op school.

B

Artikel 16, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel i vervalt "en".
2. Aan het slot van onderdeel j wordt de punt vervangen door een komma.

3. Na onderdeel j worden de volgende onderdelen toegevoegd, luidende:
- k. de vertrouwenspersoon, en
 - l. de persoon bij wie de taken, bedoeld in artikel 6a, eerste lid, onderdeel d, zijn belegd.

ARTIKEL V WIJZIGING VAN DE WET VOORTGEZET ONDERWIJS BES

De Wet voortgezet onderwijs BES wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 4 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4a Verplichting waarborgen sociale veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de sociale veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
 - a. een anti-pestprogramma hanteert, dat voldoet aan de volgende criteria:
 - 1°. het is theoretisch goed onderbouwd,
 - 2°. het is empirisch adequaat onderbouwd, en
 - 3°. de randvoorwaarden zijn duidelijk beschreven;
 - b. de sociale veiligheid van leerlingen op school monitort;
 - c. er zorg voor draagt dat leerlingen, leraren en ouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon; en
 - d. er zorg voor draagt dat bij een persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:
 - 1°. het coördineren van het anti-pestbeleid, en
 - 2°. de belangenbehartiging in het kader van pesten.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het monitoren van de sociale veiligheid en het welbevinden van leerlingen op school.

B

Artikel 51, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel f vervalt "en".
2. Aan het slot van onderdeel g wordt de punt vervangen door een komma.
3. Na onderdeel g worden de volgende onderdelen toegevoegd, luidende:
 - h. de vertrouwenspersoon, en
 - i. de persoon bij wie de taken, bedoeld in artikel 4a, eerste lid, onderdeel d, zijn belegd.

ARTIKEL VI INWERKINGTREDING

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Memorie van toelichting

Deze memorie van toelichting wordt gegeven mede namens de Staatssecretaris van Economische Zaken.

ALGEMEEN

80.000 kinderen in het (speciaal) basisonderwijs en 67.000 jongeren in het voortgezet (speciaal) onderwijs voelen zich niet veilig op school.¹ In elke klas worden gemiddeld twee leerlingen structureel gepest, soms dag in, dag uit.

Met dit wetsvoorstel worden scholen in het funderend onderwijs, dus in het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs, verplicht om een sociaal veilige schoolomgeving te waarborgen. Daartoe moeten ze ten minste een erkend anti-pestprogramma gebruiken, de sociale veiligheid op de school te monitoren, een vertrouwenspersoon beschikbaar hebben en ervoor zorgen dat er iemand verantwoordelijk is voor de coördinatie van het anti-pestbeleid en de belangenbehartiging in het kader van pesten. In paragraaf 2 wordt verder ingegaan op deze verplichtingen.

Hieronder komen achtereenvolgens de volgende onderdelen aan de orde:

1. Aanleiding
2. Verplichtingen
3. Doel en gevolgen
4. Inspectietoezicht
5. Uitwerking van de wetgeving in algemene maatregelen van bestuur
6. Draagvlak
7. Internetconsultatie
8. Administratieve lasten
9. Financiële gevolgen

1. Aanleiding

Eind 2012 maakten de zelfdodingen van twee jongeren, die aangaven gepest te zijn op school, duidelijk dat het aanpakken van pesten voortdurende aandacht verdient. Het is een kerntaak van besturen om te zorgen voor een veilige school.

Dit wetsvoorstel richt zich op sociale veiligheid op school. Hieronder wordt ten minste verstaan: de bescherming of het zich beschermd voelen tegen gevaar of dreiging van gevaar dat wordt veroorzaakt door of dreigt van de kant van menselijk handelen binnen of buiten een school. Een integrale en schoolbrede aanpak om de sociale veiligheid van de leerlingen op school te waarborgen wordt met dit wetsvoorstel verplicht. Pesten is daarbinnen een belangrijk specifiek thema dat aanhoudend aandacht van scholen verdient. Pesten is een vorm van agressief gedrag, waarbij een betrekkelijk machteloze persoon wordt aangevallen, vernederd of buitengesloten door één of meerdere individuen. Pesten heeft drie kenmerken: het is intentioneel, vindt herhaaldelijk en over een langere periode plaats, en er is een machtsverschil tussen dader en slachtoffer.

Op dit moment gaan scholen heel verschillend om met pesten; sommige scholen besteden veel aandacht aan omgangsvormen en hanteren een effectieve anti-pestaanpak, maar op andere scholen wordt er veel minder gedaan. Kinderen en

¹ Regioplan/ITS (Mooij, Fettelaar, De Wit, Vierke, Witvliet, Van den Tillaart en Van Bergen), *Sociale veiligheid in en rond scholen, primair onderwijs 2010 – 2012, voortgezet onderwijs 2006 – 2012*, december 2012 (Kamerstukken II, 2012/2013, 29 240, nr. 50).

ITS, Radboud Universiteit (Mooij, Fettelaar en De Wit), *Pesten op school: secundaire analyse op data uit de Veiligheidsmonitor, onderzoeksverslag, juni 2013* (Kamerstukken II, 2012/2013, 29 240, nr. 62).

jongeren moeten niet onderworpen worden aan willekeur. Daarom wordt een schoolbrede en structurele pestaanpak verplicht en gaat de inspectie toezicht houden. Deze maatregelen maken deel uit van het plan van aanpak tegen pesten dat de staatssecretaris van OCW en de Kinderombudsman, Marc Dullaert, op 25 maart 2013 aan de Tweede Kamer zonden (Kamerstukken II, 2012/2013, 29 240, nr. 52).

2. Verplichtingen

Met dit wetsvoorstel wordt de verantwoordelijkheid van scholen om een sociaal veilige omgeving te waarborgen in de onderwijswetten opgenomen. Hierbij gaat het om drie concrete verplichtingen:

- a. het gebruik van een erkend anti-pestprogramma;
- b. de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon en de uitvoering van de taken door een anti-pestcoördinator;
- c. de monitoring van de sociale veiligheid. Hieronder valt ook het welbevinden van leerlingen.

Ad. a. Het gebruik van een erkend anti-pestprogramma

Er bestaan veel programma's die scholen kunnen gebruiken om pesten tegen te gaan. Het aanbod is zo groot dat scholen vaak door de bomen het bos niet meer zien. En niet alle anti-pestprogramma's zijn effectief. Het is nodig dat scholen worden geholpen bij het invoeren van methodes om pesten aan te pakken, die bewezen effectief zijn en die passen binnen de integrale aanpak en visie van de school op het gebied van sociale veiligheid.

Met dit wetsvoorstel worden voorwaarden gesteld aan het door de school verplicht te hanteren anti-pestprogramma. Het doel van deze verplichting is te waarborgen dat pesten op een structurele manier in het onderwijsaanbod aan de orde komt, zodat een sociaal veilig schoolklimaat wordt bevorderd waarin iedere leerling zichzelf kan zijn en in veiligheid kan leren. Dat betekent dat de anti-pestprogramma's ook sensitief moeten zijn voor bepaalde kwetsbare groepen, zoals jongeren met een beperking, met een specifieke culturele of religieuze achtergrond of lhbt-jongeren (lesbische meisjes, homoseksuele jongens, biseksuelen en transgenders).

Het Nederlands Jeugdinstituut heeft in opdracht van OCW een commissie van onafhankelijke deskundigen samengesteld. Deze commissie heeft drie criteria (en onderliggende indicatoren) vastgesteld waar een effectief anti-pestprogramma in ieder geval aan moet voldoen. Dit zijn de volgende.

- **Het programma is theoretisch goed onderbouwd.** Voorbeeld van een indicator: Het programma wordt verantwoord met actuele theoretische inzichten die empirisch getoetst zijn.
- **Het programma is empirisch adequaat onderbouwd.** Voorbeeld van een indicator: Er zijn eerste aanwijzingen voor effectiviteit beschikbaar op basis van voldoende opgedane praktijkervaringen met het programma en resultaten van empirisch effectonderzoek.
- **Randvoorwaarden zijn duidelijk beschreven.** Voorbeeld van een indicator: Er is een handleiding van het programma waarin ten minste de volgende elementen zijn beschreven: doelen, leerdoelen, opzet, aanpak, tijdspad, werkvormen, didactische uitgangspunten, rol van de gebruiker, evaluatie en materialen.

Aan de hand van indicatoren beoordeelt deze commissie in hoeverre anti-pestprogramma's aan de criteria en indicatoren voldoen. Het eerste resultaat van het werk van de commissie is een overzicht van de effectiviteit van anti-pestprogramma's. Dit overzicht zal in het voorjaar van 2014 beschikbaar zijn. In schooljaar 2014/2015 wordt de kwaliteit van de anti-pestprogramma's (met name de geschiktheid voor gebruik) verder verbeterd, zodat vóór inwerkingtreding van het wetsvoorstel een overzicht beschikbaar is van erkende en goed toepasbare anti-pestprogramma's. Zo kunnen scholen zien welke programma's aan de verplichte criteria voldoen. Het uitgangspunt hierbij is dat scholen voldoende keuze hebben. Een lijst met de als effectief

beoordeelde anti-pestprogramma's wordt gepubliceerd op de website van het Nederlands Jeugdinstituut (www.nji.nl).

Ad. b. Vertrouwenspersoon annex anti-pestcoördinator

Uit de evaluatie van de klachtenregeling uit 2013 blijkt dat de meeste scholen een vertrouwenspersoon hebben, maar dit is nog niet verplicht. Met dit wetsvoorstel wordt de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon, intern dan wel extern, gecodificeerd. In het basisonderwijs heeft 83 procent van de scholen zowel een interne als een externe vertrouwenspersoon, in het voortgezet onderwijs is dit 68 procent en in het (voortgezet) speciaal onderwijs 80 procent.² De aanwezigheid van een interne of externe vertrouwenspersoon wordt met dit wetsvoorstel verplicht.

De taken van de vertrouwenspersoon zijn in ieder geval:

- Opvang en ondersteuning van de klager bij het schoolintern oplossen van een probleem/conflict omtrent ongewenst gedrag.
- Begeleiding van de klager bij de formele klachtprocedure via de klachtencommissie.

Het is belangrijk dat ouders en leerlingen een betrekkelijk laagdrempelig aanspreekpunt hebben binnen de school wanneer er sprake is van pesten. Naast de verplichting om een vertrouwenspersoon beschikbaar te hebben, worden binnen de school de taken van een anti-pestcoördinator verplicht. Het gaat dan om twee hoofdtaken: de coördinatie van het anti-pestbeleid op school en de belangenbehartiging van ouders en leerlingen. Met belangenbehartiging wordt bedoeld dat de anti-pestcoördinator een aanspreekpunt is voor leerlingen die worden gepest, willen praten over een situatie waarin gepest wordt of vragen hebben over pesten. De anti-pestcoördinator is degene die hierin bemiddelend kan optreden of ervoor zorgt dat de betreffende leerling wordt doorverwezen. Hetzelfde geldt voor de ouders. Het is belangrijk dat voor belanghebbenden duidelijk is waar ze terecht kunnen voor alle zaken in relatie tot pesten. Deze taken kunnen door de vertrouwenspersoon worden uitgevoerd, maar de taken kunnen ook bij een andere functionaris of functionarissen in de school worden belegd. De schoolleiding maakt in de schoolgids duidelijk wie welke taken heeft. De anti-pestcoördinator kan de volgende taken hebben:

- Fungeren als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen/belangenbehartiging in het kader van het anti-pestbeleid.
- Leveren van een actieve bijdrage aan een sociaal veilig schoolklimaat door het geven van voorlichting en organiseren van preventieve activiteiten.
- Fungeren als gesprekspartner en beleidsadviseur, op het gebied van sociale veiligheid.
- Coördinatie van anti-pestbeleid van de school.

Ad. c. Monitoring sociale veiligheid en welbevinden van leerlingen

Een school kan pas goed beleid ten aanzien van sociale veiligheid voeren als zij inzicht heeft in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van de leerlingen. Op basis van een jaarlijkse monitor van de sociale veiligheid, via een schriftelijke bevraging onder ten minste een kwart van alle leerlingen, krijgen scholen een goed beeld van de sociale veiligheid op de school. Op basis van dit brede veiligheidsbeleid kan de school haar beleid gericht inzetten om pesten tegen te gaan en de sociale veiligheid (verder) te bevorderen.

De school draagt er zorg voor dat de (geanonimiseerde en op het niveau van afdelingen ontsloten) monitorgegevens voor de inspectie toegankelijk zijn, en de inspectie inzicht kan verkrijgen in de beleving van de veiligheid en het welbevinden van leerlingen. Zo kan de inspectie op een school risico's detecteren en tijdig maatregelen ter verbetering treffen als daar aanleiding voor is.

De monitoring wordt nader uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur. In paragraaf

² Kamerstukken II, 2012/2013, 33 400 VIII, nr. 157.

5 wordt hier verder op ingegaan.

Caribisch Nederland

Op dit moment kunnen de scholen in Caribisch Nederland niet nog een extra verplichting dragen. Het is echter wel van groot belang dat ook daar de sociale veiligheid op school de aandacht krijgt die het verdient. Daarom wordt de beoogde datum van inwerkingtreding van de verplichtingen vastgesteld op 1 augustus 2016.

3. Doel en gevolgen

Het doel is dat scholen een structurele aanpak van pesten hanteren. Door continue aandacht te hebben en beleid te voeren om de sociale veiligheid te bevorderen, wordt bereikt dat minderen kinderen gepest worden en – positiever – dat leerlingen zich prettig voelen op school. Dat komt de leerprestaties ten goede. Het doel is dat de school een plek is en blijft waar ouders hun kinderen met een gerust hart naartoe sturen, leraren graag werken en waar jongeren graag naartoe gaan, om te werken aan hun toekomst. Goed onderwijs vereist een veilige school, alle kinderen verdienen een veilige school.

4. Inspectietoezicht

Het toezicht op sociale veiligheid is onderdeel van de reguliere werkwijze van de inspectie. Meer toezicht waar sprake is van signalen, risico's en problemen; minder toezicht waar die er niet zijn. Het toezicht is mede gericht op vroegtijdige signalering en het voorkomen van risico's.

Het toezicht is aanvullend op de verantwoordelijkheid van schoolbesturen voor het waarborgen van een sociaal veilig schoolklimaat. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de realisering van een sociaal (en fysiek) veilige school. Ook zijn schoolbesturen verantwoordelijk voor het realiseren van de randvoorwaarden die daartoe in wet- en regelgeving zijn vastgelegd. Het gaat daarbij om een veiligheidsbeleid dat in de dagelijkse praktijk wordt toegepast en het gebruik van een erkend anti-pestprogramma, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon en anti-pestcoördinator, het monitoren van de sociale veiligheid en de rapportage en verantwoording van het beleid en de resultaten daarvan. De inspectie ziet erop toe dat scholen deze verantwoordelijkheid invullen en het beoogde effect sorteren. De inspectie heeft daartoe toegang tot de monitorgegevens van de school, en ziet erop toe dat scholen deze monitoring invullen en op basis daarvan zo nodig vroegtijdig maatregelen tot verbetering treffen.

Met het oog op beperking van de toezichtlast voor scholen en inspectie, sluit de inspectie waar mogelijk aan bij gegevens die scholen in het kader van hun veiligheidsbeleid verzamelen.

5. Uitwerking van het voorstel in algemene maatregel van bestuur

Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld welke gegevens scholen over de sociale veiligheid moeten verzamelen, bewaren en beschikbaar stellen voor de inspectie. Het gaat op hoofdlijnen om gegevens over (a) de mate waarin leerlingen in de afgelopen periode te maken hebben gehad met verbale en fysieke aantasting van hun welbevinden, waaronder tenminste pesten, geweld, bedreiging, vernieling of discriminatie naar onder meer sekse, ras, levensovertuiging, politieke gezindheid of seksuele voorkeur; (b) de actuele beleving van de sociale en fysieke veiligheid van leerlingen op school; en (c) het actuele welbevinden van leerlingen op school.

6. Draagvlak

Het plan van aanpak tegen pesten waarin deze wetgeving is aangekondigd is tot stand gekomen door intensieve samenwerking tussen het ministerie van OCW en de Kinderombudsman. Verder hebben zij met een groot aantal anderen gesproken: Kamerleden, leerlingen, ouders, leraren, schoolleiders, besturen en maatschappelijke organisaties.

Dit wetsvoorstel is separaat voorgelegd aan de sectorraden, het LAKS en de Kinderombudsman.

PO-Raad en VO-Raad:

De sectorraden onderschrijven nadrukkelijk het belang om in scholen een veilige leer- en leefomgeving voor leerlingen te realiseren, omdat dit een voorwaarde is voor optimale talentontwikkeling. De raden hebben echter moeite met het feite dat er specifieke wetgeving komt tegen pesten en pleiten voor een integrale aanpak van sociale veiligheid.

LAKS:

Met dit wetsvoorstel worden scholen verantwoordelijk voor het waarborgen van een sociaal veilige omgeving. Zeker in combinatie met de taak van de (G)MR om discriminatie op school tegen te gaan (artikel 7.2 van de WMS), staat het LAKS positief tegenover het wetsvoorstel.

Kinderombudsman

Het wetsvoorstel is in overeenstemming met wat daarover is opgenomen in het door OCW en de Kinderombudsman opgestelde plan van aanpak tegen pesten. De Kinderombudsman ondersteunt het wetsvoorstel dan ook.

7. Internetconsultatie

Het wetsvoorstel is via openbare internetconsultatie voorgelegd aan de burgers.

PM resultaten.

8. Administratieve lasten

De verplichte monitoring van de sociale veiligheid op de school zorgt voor een toename van de administratieve lasten. In de amvb wordt uitgewerkt welke gegevens scholen moeten verzamelen ten behoeve van hun beleid voor sociale veiligheid. Deze gegevens moeten beschikbaar zijn voor de inspectie. Op basis daarvan wordt berekend wat de administratieve lasten zijn. Het streven is de toename van de administratieve lasten zoveel mogelijk te beperken. Scholen kunnen hun eigen instrumenten en invulling kiezen, mits deze aan de minimumeisen (gesteld in de amvb) voldoen.

9. Financiële gevolgen

Er is geen extra bekostiging voor de scholen gemoeid met dit voorstel. De bevordering van sociale veiligheid is een kerntaak van scholen, die nu wordt verduidelijkt in de wet. De financiële middelen die eventueel nodig zijn, bijvoorbeeld voor de aanschaf van een anti-pestprogramma, moeten uit de reguliere bekostiging van de scholen komen.

ARTIKELSGEWIJS

ARTIKELN I, II, III, IV en V – WIJZIGING VAN DE WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS, WET OP DE EXPERTISECENTRA, WET OP HET VOORTGEZET ONDERWIJS, WET PRIMAIR ONDERWIJS BES EN WET VOORTGEZET ONDERWIJS BES

Onderdeel A

In de artikelen 4c van de Wet op het primair onderwijs, 5a van de Wet op de expertisecentra, 3b van de Wet op het voortgezet onderwijs, 6a van de Wet primair onderwijs BES en 4a van de Wet voortgezet onderwijs BES wordt de verplichting voor schoolbesturen om een sociaal veilig schoolklimaat te waarborgen geregeld. Zoals in paragraaf 2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting is aangegeven, gaat het om de volgende verplichtingen:

1. Het hanteren van een anti-pestprogramma dat voldoet aan de volgende criteria:

- a. Het programma heeft een theoretisch goede onderbouwing;
 - b. Het programma heeft een empirisch adequate onderbouwing;
 - c. Het programma bevat een duidelijke omschrijving van de randvoorwaarden.
2. Het schoolbestuur monitort de sociale veiligheid op school.
 3. Er wordt een vertrouwenspersoon aangewezen, waarop leerlingen, leraren en ouders een beroep kunnen doen.
 4. En de taken van het coördineren van het anti-pestbeleid en de belangenbehartiging in het kader van pesten worden belegd bij een persoon (de zogenaamde anti-pestcoördinator).

Onderdeel B

In de artikelen 13, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs, 22, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra, 24a, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs, 16, eerste lid, van de Wet primair onderwijs BES en 51, eerste lid, van de Wet voortgezet onderwijs BES wordt de verplichting voor het schoolbestuur geregeld om in de schoolgids aan te geven wie de vertrouwenspersoon is en wie de persoon is bij wie de taken in het kader van het anti-pestbeleid en de belangenbehartiging hierin zijn belegd. Verder is met de inwerkingtreding van de wet tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met het bestrijden van verzuim en voortijdig schoolverlaten (Stb. 2011, 443) per abuis een tweede onderdeel k toegevoegd aan artikel 13, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs, een tweede onderdeel i, aan artikel 22, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra en een tweede onderdeel h, aan artikel 24a, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs. Dit wordt tevens gerepareerd.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker